

Motion till riksdagen 2010/11:So581

av Eva Olofsson m.fl. (V)

Hbt-personer i vården

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Socialstyrelsen bör ges i uppdrag att se över vilka åtgärder som krävs för att höja hbt-kompetensen inom hälso- och sjukvårdsområdet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att samtliga vårdutbildningar ska ha ett hbt-perspektiv på sin utbildning.¹
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag till hur hbt-perspektivet kan stärkas i folkhälsomålen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge Statens folkhälsoinstitut och Socialstyrelsen i uppdrag att utreda hur samhällets fördomar och heteronormativiteten påverkar självmordsfrekvensen för hbt-personer samt komma med förslag till verktyg som kan förebygga självmord inom denna grupp.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Socialstyrelsen bör ges i uppdrag att utvärdera den psykiatriska vården utifrån hbt-perspektiv.

Fel! Okänt namn på

¹ Yrkande 2 hänvisat till UbU.

Motivering

Hälso- och sjukvården ska säkerställa rätten till likabehandling utan åtskillnad på grund av sexuell läggning eller könsidentitet. Därför behövs en medveten strategi för att kvalitetssäkra vården för homosexuella, bisexuella och transpersoner. Risken är stor att människor inte söker hjälp om de upplever att hälso- och sjukvården inte respekterar dem. Det finns enligt vår mening en stor risk att hbt-personer får en sämre hälso- och sjukvård på grund av bristande kunskap och kompetens. Socialstyrelsen bör därför ges i uppdrag att se över vilka åtgärder som krävs för att höja hbt-kompetensen inom hälso- och sjukvårdsområdet. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

För att säkra hbt-kompetensen inom hälso- och sjukvården krävs det också att samtliga vårdutbildningar har ett hbt-perspektiv på sin utbildning. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Av en rapport från Folkhälsoinstitutet (2005:19) framgår att hbt-personer har en betydligt sämre psykisk hälsa än den övriga befolkningen. Den största skillnaden när det gäller hälsotillståndet finns bland homo- eller bisexuella kvinnor jämfört med heterosexuella kvinnor. Transpersoner mår generellt psykiskt sämre än gruppen homo- eller bisexuella. Vi menar att Folkhälsoinstitutet i högre grad borde uppmärksamma hbt-personers livsvillkor. Regeringen bör därför återkomma med förslag på hur hbt-perspektivet kan stärkas i folkhälsomålen. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Folkhälsoinstitutets rapport från 2005 visar att självmordsförsök är dubbelt så vanliga bland homo- och bisexuella personer jämfört med den övriga befolkningen. Särskilt vanligt är detta bland hbt-ungdomar. Så många som hälften av de tillfrågade transpersonerna uppgav att de någon gång övervägt att ta sina liv. I Socialstyrelsens och Statens folkhälsoinstituts förslag till ett nationellt program för att förebygga självmord som presenterades 2006 uppmärksammades trots detta inte hbt-personers speciella utsatthet. I regeringens proposition En förnyad folkhälsopolitik (prop. 2007/08:110) nämns inte heller gruppen hbt-personer särskilt. I tre nya regeringsuppdrag för att förhindra självmord till bland annat Folkhälsoinstitutet och Socialstyrelsen lyser också hbt-perspektivet med sin frånvaro.

Regeringen bör därför ge Statens folkhälsoinstitut och Socialstyrelsen i uppdrag att utreda hur samhällets fördomar och heteronormativiteten påverkar självmordsfrekvensen för hbt-personer samt komma med förslag på verktyg för att förebygga självmord inom denna grupp. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Det finns kvarlevor inom den psykiatriska och psykologiska kunskapssynen som innebär att avvikelser från heteronormativiteten är ett symtom på ohälsa eller en avvikelse från det normala. Internationellt finns det exempelvis psykoanalytiska föreningar som inte tillåter homosexuella att bli analytiker. Det är en allvarlig situation utifrån den kunskap vi har om unga homo-, bi- och transsexuellas behov av psykologiskt stöd på grund av det omgivande samhällets fördomar och förtryck.

Fel! Okänt namn på

Dessa uppgifter och påpekanden har gjorts gång efter annan, men även här kan vi konstatera att lite har skett i konkret mening. Det behövs en analys av psykiatrin ur ett hbt-perspektiv som innefattar både konkreta insatser och värdegrund. Därför anser Vänsterpartiet att Socialstyrelsen bör ges i uppdrag att utvärdera den psykiatriska vården utifrån hbt-perspektiv. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 24 oktober 2010

Eva Olofsson (V)

Bengt Berg (V)

Amineh Kakabaveh (V)

Mia Sydow Mölleby (V)

Marianne Berg (V)

Lena Olsson (V)